

ממטרות החינוך לתכנון לימודים במאה ה-21

ועדת המומחים לנושא התאמת
תוכניות הלימודים וחומרי הלימוד
למאה ה-21

מרכז לידע ולמחקר בחינוך
مركز معلومات وبحث في التربية والتعليم
Center for Knowledge and Research in Education

האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים

מבנה ההרצאה

- תפקידיה של תוכנית הלימודים

- זיהוי תהליכי שינוי בעולם ובישראל

- מטרת תוכנית הלימודים

תפקידי תוכנית הלימודים

- לתת לתלמידים את הכלים להתמודד עם המציאות הקיימת ועם העתיד לבוא.
- שימור הטוב שבהווה ובעבר.
- להכין את התלמידים להתמודד עם תנאי שינוי מתמיד, עם מציאות שאינה ניתנת לחיזוי, ועם חוסר וודאות.
- ליצור, לכוון ולהוביל שינוי.

תהליכי שינוי עולמיים

Trends Shaping Education
2016

Centre for Educational Research and Innovation

→ עליית הגלובליזציה

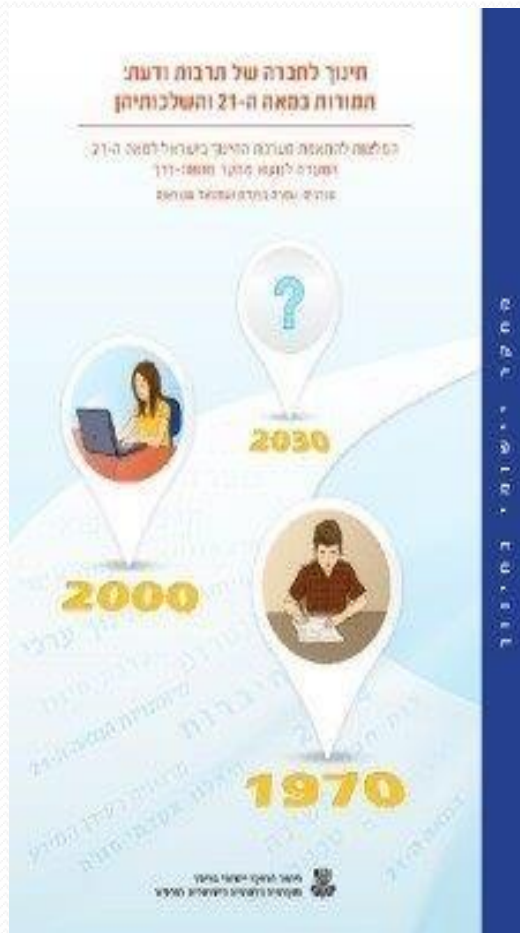
→ שינויים במדינת הלאום

→ תמורות במבנה המשפחה

→ התקדמות טכנולוגית

→ צמיחת ערים
ותרבות אורבנית

תהליכי שינוי בישראל

→ מהפכת הטכנולוגיה והמידע

→ שוק חופשי, גלובליזציה, ופלורליזם

→ אחריותיות והפרטה

→ התגברות המתחים הפנימיים בחברה הישראלית

מגמות שינוי משמעותיות לחינוך

- התפתחות הטכנולוגיה וקצב השינוי שלה.

- מעבר לכלכלת ידע ושוק גלובלי.

- עלייתה של תרבות גלובלית.

- שינויים במבנה המשפחה.

- תמורות בתפיסת האמת (פוסט אמת).

- שינוי פני החברה הישראלית והיחסים בין הקבוצות

- שמרכיבות אותה.

- שחיקת האתוס הליברלי.

מטרות החינוך ותוכנית הלימודים

שתי קטגוריות מרכזיות של מטרות

מטרות שנוגעות ליחיד

הגדלת הרווחה האישית
שיפור באיכות החיים
פיתוח רוח האדם
מציאת עבודה

מטרות שנוגעות לחברה

קידום הדמוקרטיה
צמיחה כלכלית
יצירת לכידות חברתית
עידוד השתתפות אזרחית
שמירה על מורשת תרבותית

המטרות החברתיות של החינוך

- חיזוק הדמוקרטיה – (בחוק חינוך ממלכתי).

- שימור השפה והתרבות העברית (בחוק).

- קידום הכלכלה הישראלית – (דו"ח דברת).

- שימור המורשת והתרבות היהודית (בחוק).

- מטרות נוספות (איכות הסביבה, לכידות חברתית).

מטרות שנוגעות ליחיד

- שתי גישות מרכזיות לרווחה : צרה ורחבה.

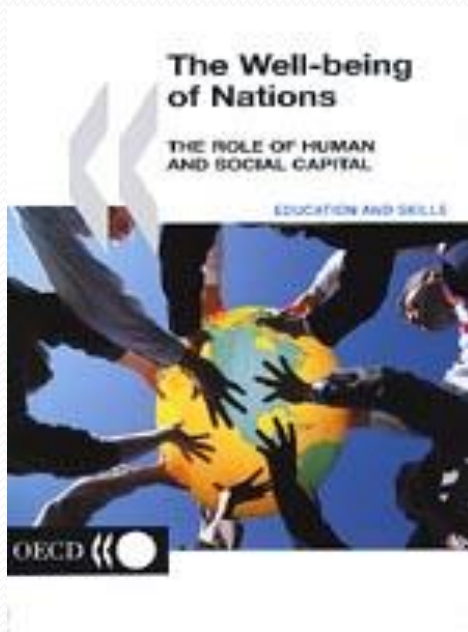
הגישה הצרה

- התמקדות בכלכלה.
- הכנה לשוק העבודה וצמיחה כלכלית.
- מאומצת במדינות רבות כגון ארה"ב וסינגפור.
- תפיסה שחדרה לישראל ומתחזקת.

הגישה הרחבה

- רווחה כמורכבת ממימדים שונים ומגוונים.
- משתנים כלכליים אבל גם אזרחיים, סביבתיים, רגשיים, ותרבותיים.
- מאומצת במספר מדינות וה-OECD
- הגדלת הרווחה כמטרה בדו"ח זה.

מגבלות הגישה הצרה

Research in Economics Challenges the Equation that Wealth Equals Happiness

מימדי הרווחה

- מימד תפקודי – היכולת לתפקד באופן תקין בחברה – יכולת להתפרנס, פיתוח זהות תרבותית, שימוש בטכנולוגיה ועוד.
- מימד רגשי – בריאות נפשית, תחושות חיוביות ועוד.
- מימד של פיתוח וצמיחה אישית – מימוש עצמי, חיים אוטונומיים, עיסוק בפעולות בעלות ערך ועוד.

הגדלת הרווחה

- מעבר לרווחה : טיפוח רוח האדם.
- קידום שלושת הממדים במקביל.
- רווחה כלכלית היא לא חזות הכל.
- מרווחה של יחידים לשיפור החברה.

- תודה על ההקשבה